

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izveniši nedelje in praznike. — Inzerat do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo

Ljubljana, Knaflcova ul. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE: MARIBOR, Grajski trg 8. — — — — —
NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26.
CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — — — —
Račun pri pošti: ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

Sklicanje konference o osnovanju podunavskega agrarnega bloka

Konferenca se bo vršila koncem julija v Sinaji — Udeležile se je bodo Jugoslavija, Češkoslovaška, Rumunija in Madžarska

Beograd, 9. julija. »Politika« poroča iz Bukarešte, da se vrše po informacijah rumunskih listov med Beogradom, Budimpešto in Bukarešto pogajanja za sklicanje konference, na kateri naj bi se razpravljalo o osnovanju agrarnega bloka podunavskih držav. Pogajanja so že tako daleč uspešna, da bo konferenca najbrž sklicana že koncem julija v Bukarešto. Rumunska delegacija za ta pogajanja je že določena. Konferenci bo prisostvovali tudi zastopnik Češkoslovaške, ki pa zaenkrat na osnivanje tega bloka ni direktno zainteresirana.

Budimpešta, 9. julija g. V gospodarskih krogih izjavljajo, da se Madžarska

ne bo takoj udeležila agrarnih pogajanj v Sinaji glede sodelovanja v agrarnih vprašanjih med Rumunijo in Jugoslavijo. Madžarska delegacija je sicer za odhod v Sinajo pripravljena, vendar pa bo čakala, dokler ne bodo popolnoma razčiščena sporna vprašanja med obeh državama. Madžarska vlada bo v Sinaji vztrajala na svojih predlogih glede izvoza in upobare žita. V glavnem gre za točno določitev stališča, ki ga bodo te tri agrarne države zavzele napram industrijskim državam.

Beograd, 9. julija. Vestí o skorajšnjem sklicanju konference, na kateri se bo razpravljalo o osnovanju agrarnega bloka, se potrjujejo. Konferenca se bo vršila v Sinaji koncem tega me-

seca. Te dni bo sestavljena naša delegacija. Kakor znano, je zunanji minister dr. Marinković po svojem povratku iz Bukarešte izjavil, da se bodo Jugoslavija, Rumunija in Madžarska sporazumele glede skupnega stališča, ki ga bodo zavzele do industrijskih držav. Z naše strani je bil stavljen predlog, da se te tri države odrečejo vsem zaščitnim carinam na uvoz industrijskih izdelkov, če se industrijske države obvežejo, da bodo s svoje strani ukinile uvozne carine na agrarne pridelke, uvožene iz teh držav. To bi na obeh straneh znatno omililo vladajočo gospodarsko krizo in pocenilo življenjski standard.

Odgovor Male antante na Briandovo spomenico

Odgovor je sestavljen po dogovoru na zadnji konferenci Male antante ter bo še ta teden izročen francoski vladi in nato objavljen

Pariz, 9. julija. AA. Novoimenovani rumunski poslanik v Parizu Dinu Cezanu bo takoj po svojem prihodu v Pariz predal predsedniku francoske republike svoja akreditivna pisma, obenem pa bo predal francoski vladi tudi odgovor rumunske vlade na Briandov memorandum o Panevropi. Odgovor je sestavljen rumunski zunanji minister Mironescu. V odgovoru je rumunska vlada izrazila pripravljenost, da v načelu pristopi k evropski federaciji. Odgovor je sestavljen v istem duhu, kakor sta stavljeni češkoslovaška in jugoslovenska nota in po dogovoru na poslednji konferenci držav Male antante. Note bodo izročene francoski vladi še v teku tega tedna, nakar bodo objavljene. Verjetno je, da bo rumunski zunanji minister Mironescu stopil za časa bivanja v Parizu v stik s francoskim zunanjim ministrom Briandom ter z njim

razpravljati o podrobnih načrtih evropske federacije.

Beograd, 9. julija, n. Bivši rumunski minister Duca je podal novinarjem izjavo o balkanski uniji. Med drugim je dejal: Sem pristaša Balkanske Unije, ker sem pristaša Panevropie. Zedinjene evropske države se mi zdi neobhodna potreba, duge rešitve politične in gospodarske krize ne vidim. Glede nato je treba vse, kar more pripraviti javno mnenje že tako koristnemu sklepu, podpreti. Balkanska Unija, ki bo pripravila teren v pogledu državniške zveze, bo dobrodošla. Jasno je, da bo do vlade pri njenem ustvarjanju naletele na mnoge težkoče, toda prepričan sem, da jih bodo obvladali.

Slično izjavo je podal bivši zunanji minister Mitilincu, ki je dejal, da je pristaša Balkanske Unije še iz časa, ko je bil minister.

Senzacionalen izum ruskega inženjerja-emigranta v Beogradu

Izumil je aparat, ki onemogoča vsako trčenje vlakov na odprti progi in na postajah — V kratkem se bodo vršili javni poizkusi na naših železnicah — Epohalna iznajdba vzbuja tudi v inozemstvu veliko zanimanje

Beograd, 9. julija, r. Včerajšnja »Politika« poroča: V Hilendarski ulici št. 32 v Beogradu živi tiho in skromno ruski inženjer-emigrant Andrija Modrah. Že dve leti se v največji tajnosti bavi s sestavo aparata, ki naj onemogoči železniške nesreče zaradi trčenja vlakov. Kljub temu, da se je moral boriti z velikimi težkočami finančnega značaja, mu je po dvehletnem trudu in poskušanju uspelo sestaviti aparat, ki deluje popolnoma sigurno in ki predstavlja zaradi tega izjemno iznajdbo za železniški promet. O sličnih iznajdbah se je že čisto govorilo in pisalo, toda tokrat so strokovnjaki mnena, da je problem preprečenja trčenja vlakov skoraj sigurno rešen. Zato vlada za Modrahovo iznajdbo tem večje zanimanje ne samo pri nas, nego tudi v inozemstvu.

Dovršivši pred par dnevi svoje aparate in poizkuse, je Modrah včeraj povabil k sebi več železniških strokovnjakov — inženjerjev ter zastopnike tiska in jim razložil in predvedel svoj epohalni izum Ves s sistem malega aparata, ki se da brez težkoč montirati na vsako lokomotivo, obstoja v glavnem na prenosu električnega toka na sličen način, kakor pri radioaparatih. Aparat sestoji iz treh skupin. Prva je električna na skupina, ki daje strujo in deluje na mehanizem aparata. V drugo skupino spada mehanizem, ki zavira vlak in ga ustavi, v tretjo skupino pa spadajo stranski aparati, ki izpopolnjujejo delovanje glavnega aparata in raznih kontrolnih naprav. Vse je izdelano in sestavljeno zelo praktično, a kar je velike važnosti, je to, da so stroški cele aparature minimalni v primeru z važnostjo in učinkom.

Modrah zatrjuje, da je trčenje vlakov do cela nemogoče, če so lokomotive opremljene s temi aparati. V oddaljenosti treh kilometrov delujejo aparati docela zanesljivo in v vlak, ki vozita po istem tiru, se ustavita v razdalji najmanj enega kilometra, tako da je vsaka nesreča izključena. Ves aparat ima obliko radio aparata, ki ga je treba pričvrstiti na lokomotivo. Aparat ima zvezo s tračnicami, ki igrajo pri tem vlogo daljnovidna, odnosno antene. Visoka frekvenca električne struje se proizvajata s pomočjo žarnice kakor pri radioaparatih. Čim se vlaka približata na razdaljo treh

kilometrov, začne aparat funkcionirati, sproži drugi aparat, ki spoji naprave z močnejšim tokom in s pomočjo tega signale na lokomotivi. Pred stojiščem strojevodje se vžge rdeča električna lučka, ki je nameščena na tako, da jo strojevodja mora videti. Istočasno se avtomatično sproži sirena (piščalka) lokomotive, ki deluje tako dolgo, dokler se vlak ne ustavi. Čim strojevodja opazi ta dva signala je dolžan, da vlak ustavi. V primeru pa, da bi strojevodja tega iz kateregakoli vzroka ne storil — n. pr. da bi se ponesrečil, da bi mu bilo slabo ali slično — se razširi delovanje aparata na zavore in v oddaljenosti enega kilometra se vlak avtomatično ustavi, ker opravi mehanizem vse to, kar bi moral sicer strojevodja. V svrhu kontrole ima aparat še posebej na plombirano uro, ki avtomatično zabeleži vse signale in tudi to, kaj je storil strojevodja, ko je opazil prvi signal. S tem je dana možnost, da se vse, kar se dogaja na lokomotivi in primeru nevarnosti, točno kontrolira. Pa tudi aparat sam ima kontrolni mehanizem. V primeru, da bi se aparat iz kateregakoli vzroka pokvaril, avtomatično deluje mehanizem, ki takoj ustavi vlak tako, da more strojevodja pregledati aparaturo in popraviti nedostatke.

Popolnoma enako deluje aparat tudi v primeru, da so na postaji kretne postavljene napačno in bi dva vlaka zavozila na isti tir. Tudi v tem primeru se vlak s pomočjo aparata takoj ustavi.

Inženjer Modrah je na svojem dvorišču zgradil malo železnico s 60 m dolgim tirom in dvema vagonetoma, ki predstavljata lokomotivi. Na teh vagonetih sta montirana dva aparata, šestkrat manjša od normalnega. Pri praktičnem predvajanju aparata sta se vagoneta avtomatično ustavila v razdalji 10 metrov, kar odgovarja normalni razdalji enega kilometra. Strokovnjaki, ki so se udeležili tega poskusa, so izrazili prepričanje, da je to najboljši izum na tem polju ter so svoje mnenje sporočili tudi prometnemu ministru, ki je naročilo, da se izvedejo v kratkem praktični poizkusi na eni najopasnějšíh naših železniških prog. V primeru, da se ti poizkusi obnesejo, bodo uvedeni ti aparati na vseh naših lokomotivah.

Kmečki nemiri na Poljskem

Zaradi iztirjevanja davkov so se kmetje začeli upirati — O priliki sejma je prišlo v mestu Praszynszu do krvavih spopadov, tako da je moralo nastopiti vojaštvo z orožjem

Varšava, 9. julija. Krvavi dogodki v kraju Dempini, kjer je nekeli veleposestnik pri eksekuciji ustrelil davčnega uradnika, so imeli danes za posledica še težje izgrede v sosednjem mestecu Praszynszu. Kmetje, ki so bili tamkaj zbrani na letnem sejmu, so napadli poslednje policijskega pooblaščenca in le s težavo so preprečili, da niso vdrli v poslopje. Pred poslopjem okrajnega

glavarstva se je nato vršilo protestno zborovanje. Domačega prebivalstva se je zaradi nemirov po mestu polastila panika. Oblasti so bile prisiljene pozvati vojaške oddelke na pomoč. Oddelek konjenikov je napadel demonstrante in jih končno razgnal. Med kmetjskim prebivalstvom vlada radi teh dogodkov veliko razburjenje.

jevkami po njih ter jih razgnala. Pred gostilno »Zeppc« se je zbralo več sto ljudi, ki so hoteli napasti lokal, v katerem so se separatisti sestajali s francoskimi vojak. Kljub policijskemu odporu so napadalec končno vdrli v prostore ter popolnoma razbili opravilo.

Ljapčev v Budimpešti

Praga, 9. julija. h. Bolgarski ministrski predsednik Ljapčev je pred odhodom iz Prage sprejel novinarje in jim podal daljšo izjavo, v kateri je izrazil posebno zadovoljenje zaradi ureditve manjšinskega vprašanja na Češkoslovaškem Ljapčev je sinoči odpoštoval v Budimpešto, kjer so ga sprejeli državni upravitelj Horthy in ministrski predsednik grof Bethlen ter zunanji minister Valko. Drevi bo Ljapčev potoval dalje v Sofijo.

Prijateljska pogodba med Avstrijo in Madžarsko

Budimpešta, 9. julija. AA. Uradni komunikacije o razgovorih med avstrijskim kancelarjem dr. Schobrom in predsednikom madžarske vlade grofom Bethlenom ugotavljajo, da so se odnosaji prijateljstva med Avstrijo in Madžarsko konsolidirali in da bo v kratkem razširjena sedanja arbitražna pogodba s pogodbo o prijateljstvu in o sodelovanju.

3500 milijonov za pospeševanje gospodarstva v Franciji

Pariz, 9. julija. AA. V poslanski zbornici je minister vojske predložil nov zakonski načrt o narodni obrambi in o narodnih kreditih v znesku 650 milijonov frankov. Zbornica je pričela proučevati predlog vlade o pospeševanju gospodarstva, za kar je predvidenih v prihodnjih petih letih po 3500 milijonov frankov.

Konferenca interparlamentarne unije

London, 9. julija. AA. Od 16. do 22. julija bo zasedala v Londonu medparlamentarna unija. Delegacije že prihajajo. Konferenca se bo udeležilo 27 narodov. Delegacije štejejo od enega do 50 članov. Po dosedanjih prijavah se bo udeležilo konference 500 delegatov.

Obsojeni bolgarski komunisti

Sofija, 9. julija. AA. Sofijsko okrožno sodišče je obsodilo urednika »Robotničke delce« Krsto Krsteva in Krsto Laševskega, ki je v tem listu napisal članek vsakega na pet let ječe. Laševski je v svojem članku zahteval, da se naj v Bolgariji izvršijo radikalne spremembe režima. Ko je sodišče izreklo sodbo, sta oba klicala »Živela komunistična vlada. Doli fašistični režim!«

Sofija, 9. julija. AA. Policija je zabranila delavski kongres, ki je bil sklican 12. julija v Sofijo. Motivirala je to prepoved s potrebo, da se vzdrži red in mir v Sofiji, ker se vrši istočasno zlet »Junak«. Delavci so sklenili, da bodo demonstrirali proti »Junaku«.

Kardinal Vannutelli na smrtni postelji

Vatikan, 9. julija. AA. Zdravstveno stanje kardinala Vannutellija se je poslabšalo. Sv. oče je opetovano prejel poročila o poteku bolezni in poslal bolniku posebne blagoslove. Od snoči leži kardinal v agoniji in vsak hip pričakuje nastop smrti.

Gradnja motornih ladij

London, 9. julija. AA. Po podatkih za prvih šest mesecev tega leta se je gradnja motornih ladij zelo razvila. Od 105 motornih ladij so zgradile Zedinjene države 40 ladij, ki štejejo skupno 2.038.000 ton. V splošnem je gradnja motornih ladij zelo napredovala.

Poslanica angleškega kralja Indiji

Kraljev govor ob otvoritvi indijske palače v Londonu — Kralj izraza upanje, da se kmalu vrne v Indijo mir in red

London, 8. julija. AA. Danes je med velikimi svečanostmi otvoril angleški kralj indijsko palačo v nagovorom, v katerem je med drugim naglašal:

»V tem kritičnem času indijske zgodovine, ko so misli vseh, ki ljubijo to državo, usredotočene na konstruktivne napore za polaganje temelja bodočnosti Indije, smatram za srečen znak, da smo mogli otvoriti poslopje, ki pomenja konec enega razdobja in

začetek novega. V palači vidim embleme ver indijskih držav in pokrajin. Palača, ki ima te znake, dokazuje enotnost Indije. Položaj indijske palače, ki je v središču moje prestolnice, simbolizira enotnost britske imperije. Zadnje mesece sem z veliko skrbjo zasledoval nemirne dogodke. Zaupajoč v božjo pomoč pričakujem z zaupanjem dneva, ko se povrne v Indijo mir in sporazum med vsemi plemeni in verami.«

Pobegli moskovski funkcionarji napovedujejo senzacionalna razkritja

Šef GPU Agabev bo izdal knjigo o organizaciji moskovske špijonažne službe — Tudi predsednik trgovinske misije v Parizu se je izneveril Moskvi

Pariz, 9. julija. r. Nedavno pobegli šef GPU na bližnjem vzhodu Agabev je dal novinarjem značilne izjave o akciji komunistov v Indiji in Egiptu. V svoji izjavi, ki je vzbudila ogromno senzacijo, pravi med drugim:

Glavno akcijo v Indiji in v Egiptu vodi kominterna. V zadnjih letih smo mi redno dobivali v prepisu vsa tajna poročila britskega visokega komisarja londonskemu zunanjemu ministru in prepis korespondence med Londonom in vrhovnim komisarjem. Ker smo imeli na vrhologu tudi še razne druge vire za naše informacije, smo bili o položaju v kolonijah točneje obveščeni kakor London. Moja knjiga o načinu in organizaciji informacijske službe GPU, ki bo izšla v kratkem, bo vsebovala za London zelo neprijetna odkritja in velika presenečenja.

O načinu sovjetske špijonaže v raznih evropskih in drugih centrih je Agabev povsajl novinarjem, da nastopajo moskovski agenti običajno kot Moskvi sovražni, premožni trgovci. Agabevov sam je bil celo član turške trgovske zbornice v Carigradu. Francoski konzulat mu je kot uglednemu trgovcu brez nadaljnega izdal dovoljenje za dvomesečno bivanje v Franciji. Tekom svoje večletne službe v GPU je več kot 25-krat spremenil svoje ime tako, da ni nihče niti sumil, da bi mogel biti sovjetski zaupnik. Vsaka država je naklonjena bogatim tujcem, ki prinašajo denar in zato so se tudi sovjetskim agentom pod krinko trgovcev povsod na stečaj odpirala vrata. Moskva je skrbela, da jim denar nikdar ni pšel. Poročila pošiljajo sovjetski agenti službeno potom sovjetskih konzulatov in poslanstev, tako da ne vzbujajo nikakega sumu. Osebnost agenti ne smejo biti v stikih z oficijelnimi sovjetskimi predstavniki. Zvezo vzdržujejo običajno ženske. Podrobno bo opisal cel organizacijski sistem v svoji knjigi, ki bo izšla v par mesecih in o kateri pravi, da bo vzbudila ogromno senzacijo.

Pariz, 9. julija. r. Pobegli sovjetski diplomati in visokih funkcionarjev se pojavljajo v zadnjem času naravnost epidemično. Za Besedovskim, glavnim voditeljem komunistične akcije v zapadni Evropi, je pobegnila sedaj iz sovjetske službe že cela vrsta sovjetskih diplomatov in visokih funkcionarjev. Odkritja Agabevova, nedavno pobeglega voditelja GPU, so predmet živahnih komentarjev v mednarodnem političnem svetu, a sedaj se je doznalo še za nov skandal. Včeraj je pobegnil predsednik sovjetske trgovske misije v Parizu, stari komunist Sosenko. Tudi on je padel pri moskovskih mogotih v nemilost ter je dobil povelje, naj se takoj vrne v Moskvo. Vedoč,

da značijo taka povelja skoro sigurno smrtno obsodbo, jo je Sosenko raje pobrisal ter se pridružil Besedovskemu, ki ima vedno več pristašev ter predstavlja za Moskvo tem večjo opasnost, ker se zbirajo okrog njega večina bivši visoki funkcionarji, ki so jim načrti Moskve dobro znani. Sosenko je vodil vse trgovske posle Moskve z zapadnimi državami ter je razpolgal z milijonskimi sredstvi ne samo za trgovske posle, marveč tudi za komunistično propagando. Pričakuje se, da bo prišlo sedaj do razkritja, ki bodo Moskvi zelo neprijetna.

Krvavi nemiri v Egiptu

Kairo, 9. julija. Včeraj popoldne so nastali v Mansurah ob priliki poseta bivšega ministrskega predsednika Nahasa paše krvavi nemiri. Razjarjena množica je metala na vojaštvo kamenje in opeko in ranila več vojakov. Vojaštvo je bilo prisiljeno streljati v množico. Število žrtev ni znano, a je nedvomno znatno.

Dva angleška letalca pogrešajo

London, 9. julija. AA. V letalskih krogih se boje za življenje in usodo letalcev Hook in Matews, ki sta prejšnji teden odletela iz Anglije, da postavita nov rekord poleta do Avstralije. Letalca pogrešajo na progi, ki je vodila ob obali Indijskega oceana.

Konji morajo v Londonu izginiti

London, 9. julija. Zaradi vse bolj naraščajočega avtomobilskega prometa se bavl prometno ministristvo z načrtom odprave prometa s konjskimi vpregami v najbolj prometnih londonskih ulicah.

20.000 novih stanovanj v Parizu

Pariz, 9. julija. AA. Občinski svet je sprejel načrt za najetje novega posojila v svrhu zgraditve 20.000 stanovanj.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize, Amsterdam, 22.695. — Berlin 13.445 — 13.475 (13.46). — Bruselj 7.8871. — Budimpešta 9.885. — Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9). — Dunaj 795.44 — 798.44 (796.94). — London 274.14 — 274.94 (274.54). — Newyork 56.315. — Pariz 221.95. — Praga 167.40. — Trst 294.57 — 296.57 (295.57).

Dnevne vesti

— Razpis natečaja za osnutke pohištva za letoviške sobe in restavracije. V svrhu pospeševanja tujskega prometa, zlasti v pogledu udobnega bivanja tujece in letoviščarjev v naših krajih, razpisuje kraljevska banska uprava dravske banovine natečaj za načrte pohištva: 1.) za letoviške sobe, bodisi v hotelih, gostilnah ali zasebnih stanovanjih in sicer tri tipe: pristo in cenno, boljše in udobnejše ter zelo udobno. 2.) Za opremo jedilnice v boljših gostilnah, kjer se prehranjujejo tuji in letoviščarji. Najboljši osnutki dobe nagrado in sicer 3000, 2000 in 1000 Din. Poleg tega se bo skrbelo, da osnutke odkupi dobro mizarske firme, ki bodo izdelovale pohištvo. Pri podajevanju novih gostilniških koncesij se bo gledalo, da se sobe in jedilnice opremito s takim pohištvom Rok za vložitev načrtov je do 15. septembra 1930 pri podpisani bankski upravi. Pri tem natečaju tekmuje lahko vsakdo, tudi mizarji. Poslednji tudi lahko s izdelanim pohištvom, ki ga bodo eventualno razstavili na jesenskem velesejmu v Ljubljani.

— Izpiti na slikarski akademiji v Pragi je z izvršnim uspehom napravil med štiri Slovenci edini Pavle Božovičar, absolvent Tehniške srednje šole, ki ga je kot najboljšega risarja lani odkrivalo »Jutro« s cekinom, in je sprejel s 15 krogli, ki jih je akademija izbrala izmed 42 kandidatur. Čestitamo!

— Ljubljanski srednješolci v Brau. V nedeljo popoldne je prišlo v Brau 36 srednješolcev iz Ljubljane s tremi profesorji. Ekskurzijo vodi prof. ing. Premelj. Na kolodvoru so pozdravili naše dijake v imenu mesta ing. Burek, v imenu Českoslovaško-jugoslovenske lige prof. Filkuka, v imenu akademskega društva »Jugoslavijac« ga g. Vlado Svetličič. V ponedeljek so si ogledali gostje mesto in zloglasno kaznilnico, večerjajo pa odpotovali v Zlín.

— Rasput družstva. Društvo »Podporno društvo občanov« v Horjulu je razpuščeno, ker nima pogojev za pravni obstoj.

— Glasilo zveze naših srednješolcev. Na kongresu Zveze srednješolcev Jugoslavije je bilo sklenjeno ustanoviti glasilo, ki se bo imenovalo »Obzor«. Urejal ga bo dosedanjí urednik »Preporoda« Miloje Ristić.

— Nazadovanje tujskega prometa na Jadranu. Oddelek za turizem v trgovinskem ministru poroča, da je število stalnih gostov na naši rivijeri letos znatno manjše, kakor lani. Šele v tekočem mesecu pričakuje več tujece in v avgustu bo tujski promet najbrž na višku. Posebno iz Poljske in Českoslovaške je prijavljenih mnogo letoviščarjev.

— Letošnja letina bo rekordna. Iz poročila poljedelskega ministru je razvidno, da bo letošnja letina rekordna. Po vseh krajih države že žanjejo in že po dosedanjih ugotovitvah bo letos žita za 25% več, kakor lani. Tudi koruze bodo pridelali kmetje mnogo.

— Nove vozne olajšave na parniških Jadranskih plovidbe. Da omogoči našim državljanom kratko bivanje na Jadranu, je Jadranska plovilnica sklenila, da bodo plačevali izletniki v bodoče na parniških proge 4., ki odhajajo s Sušaka vsako soboto ob 23 in se vračajo na Sušak vsak torek ob 6 zjutraj pošvalno za I. razred 800, za II. pa 600 Din. S tem je plačana hrana in postelja in-od vožnje.

— Kongres čebelarjev. Z letošnjim velesejmom v Osijeku od 28. do 25. avgusta bo združen letošnji kongres združenja čebelarjev kraljevine Jugoslavije. To priliko porabi hrvaško-slavonsko čebelarsko društvo kot najstarejša čebelarska organizacija v državi, da proslavi svojo 50letnico.

— Kongres železničarjev. 12. in 13. t. m. bo imelo združenje jugoslovenskih nacionalnih železničarjev in brodarjev v Sarajevu kongres, ki bo obenem velika nacionalna manifestacija. Med železničarji vlada za kongres splošno zanimanje, ker se bo razpravljalo o važnih stanovniških zadevah. Železničarji bodo na kongresu manifestirali svojo slogo in ljubezen do stanovske organizacije, naroda in države. Doselej so se prijaviли udeleženci iz Beograda, Niša, Skoplja, Zagreba, Ljubljane, Maribora, Subotice, Velikega Beckereka i. t. d. Oblastna uprava združenja v Sarajevu bo poskrbela, da bo kongres dobro organiziran. Na kongres odpotuje tudi pevsko društvo »Drava« iz Maribora in »Sloga« iz Ljubljane.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo večinoma oblačno z manjšimi padavinami. Včeraj je bilo lepo samo v Splitu, drugod pa oblačno in večinoma tudi deževno. Največ dežja smo imeli v Ljubljani, kjer so znašale padavine do davi do 7 zjutraj 34.1 mm. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Splitu 34, v Skoplju 32, v Sarajevu 31, v Beogradu 30, v Mariboru in Zagrebu 27, v Ljubljani 25 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 763.3 mm, temperatura je znašala 16.6.

— Težka avtomobilska nesreča. V nedeljo se je pri Begeču pripetila težka avtomobilska nesreča. Bartol Šimunović iz Petrovaradina se je hotel poročiti s Heleno Ispanovičovo iz Novega Sada. Nafel je v Petrovaradinu avtomobil in se peljal po nevesti v Bačko Palanko. Z nevesto in njenim očetom so se odpeljali v Novi Sad. Avtomobil je vozil s hitrostjo 60 do 70 km na uro. Ko je privozil v vas Begeč, je sofer Perdo Kovačić nenadoma opazil pred seboj na cesti jato gosi, ki jih je gonila priletna ženica. Da prepreči nesrečo, je sofer naglo okrenil, zavozil pa je v občestni drog. Avtomobil se je popolnoma razbil, ženica pa je prišla pod voz ter je obležala na mestu mrtva. Težko je bila poškodovana tudi nevesta, ki se je pobila na glavi, dočim sta bila sofer in nevestin oče samo lažje ranjena. Nesrečo je baje zakrivila ženica sama, ker je pred avtomobilom begala semtertja in s tem znela soferja

— Mlada vlomilska tolpa v Somboru. V zadnjem času je bilo v Somboru izvršenih okoli 30 drznih vlomov v lokale in stanovanja, toda policija vlomilcem ni mogla do živega. V ponedeljek zvečer se je vračal trgovec Emerik Šijaški iz gostilne. Ko je stopil v hišo, je presenečen opazil, da je nekdo skočil iz prekačajnice in pobegnil. Istočasno je slišal sumljiv ropot v prekačajnici. Potegnil je iz žepa samokres in ustrelil v lokal, da bi ustrašil vlomilca. Potem je prošil mimoidočega meščana, naj pazi pred hišo, sam je pa stekel na policijo. Policija je vlomilca zalotila še v lokalu in ga aretirala. Gre za nekoga 16letnega brezposelnega mizarskega vajenca, ki je priznal, da je s tovariši v zadnjem času izvršil več vlomov v Somboru in okolici.

— Strela ubila posestnika. V nedeljo zvečer je divjala nad subotičko okolico silna nevihta. Posestnik Ivan Kovač je šel med nevihto v Žednik. Bežal je pred nevihto in vedril pod drvesom. Nenadoma je trčilo v drevo in strela je Kovača ubila. Nesrečnejš je zapustil pet nepreskrbljenih otrok.

— Fotoaparate kupite najboljše pri Fr. P. ZAJEC, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 13

NAJNIZJE CENE
in največjo zalogo razne kuhinjske posode emajlirane in aluminizirane pripravljene tvrdka z železino
STANKO FLORJANČIČ
Ljubljana Sv. Petra cesta 35.

Iz Ljubljane

— Poljski profesorji v Ljubljani. Sinoči je prišlo na turneji po Jugoslaviji v Ljubljano 60 poljskih profesorjev in članov njihovih rodbin. Na kolodvoru so jih pozdravili mnogi naši profesorji, člani ljubiteljevskega jezika in številno občinstvo. Po pozdravnem nagovoru predsednika društva srednješolskih profesorjev g. Jerana so spremili naši profesorji poljske tovariše v akademski kolegij, kjer so nastanjeni. Zvečer jim je priredilo profesorsko društvo v Uniuonu banket. Danes so se odpeljali na Bled, drevi pa odpotoujejo v Zagreb. Želimo dragim gostom, da bi jim bilo kratko bivanje med nami čim prijetnejše.

— Odlikovanje. Glavni odbor Rdečega križa v Beogradu je odklikoval upravnik skladišča oblastnega odbora Rdečega križa v Ljubljani g. Antona Jagodica povodom njegovega tridesetletnega nesebičnega in požrtvovalnega delovanja pri Rdečem križu s srebrno medaljo. Kot vnet delavec na človekoljubnem polju je zbral g. Jagodici po prevtaru po raznih zavodih razstreseni sanitetni material Rdečega križa ter z njim opremil obširno skladišče na Ljubljanskem polju. Skladišče je vzorno urejeno in je prava dobrota ob velikih elementarnih in epidemičnih nezgodah. Navdušenemu in vztrajnemu humanitarnemu delavcu g. Jagodici čestitamo!

— Javna seja občinske uprave. V petek 11. t. m. ob 17. se bo vršila v mestni dvorani redna javna seja občinske uprave Ljubljanske. Na dnevnem redu so nazonila predsedstva, odobrenje zapisnika zadnje seje, poročila personalno-pravnega odseka, finančnega odseka, gradbenega odseka, odseka za upravo mestnih hiš in elektrifikacijskega odseka. Javni bo sledila tajna seja, na kateri se bo razpravljalo o poročilu personalno-pravnega odseka.

— Današnji živilski trg. Današnjemu živilskemu trgu se je precej poznalo zadnje deževje. Dovo na trg je bil znatno manjši, zlasti pa je primanjkovalo jagod, pa tudi češenj ni bilo mnogo. Razmeroma mnogo je bilo salate in drugega sočivja. Cene so ostale v splošnem neizpremenjene, zlasti pri sadju, dočim se je sočivje celo nekoliko pocenilo. Prodajali so zelje in ohrovt po 6 Din kg, krompir po 2 Din, fižol v stročju od 5 do 10 Din kg, kumare po 2 do 4 Din komad, solato pa po 2 do 3 glavice za 1 Din. Češnjice so prodajali od 4 do 7 Din kg, borovnice pa po 3 in celo po 4 Din liter. Kljub temu so bile že okoli 10 ure razprodane. Jabolka so bila po 6, hruške po 5, marelice po 10 do 12, ribezen po 10, kosmulje (agras) po 10, višnje po 16, breskve po 10 Din kg. Kupčija na trgu je bila zelo živahna.

— Društvo Skrb za mladino v Ljubljani naznanja svojem članstvu, da je umrl veliki dobrotnik in podpornik društva g. Piotrowski Karl, bandagist v Ljubljani. Ker se je pokojnik pri oporoki znatno spomnil našega društva, je dolžnost nas vseh, da ga spremimo na njegovi zadnji poti. Pogreb bo danes ob pol 3. popoldne iz hiše žalosti, Prečna ulica 3. Celokupni odbor in članstvo pozivljamo, da se pogreba sigurno udeležijo. Zbirališče pred hišo žalosti v Prečni ulici. — Odbor.

— Ustanovni občni zbor Sokolskega društva Ljubljana III. se bo vršil dne 10. t. m. ob 8. uri zvečer v salonu restavracije g. Eli Zagar (Fortuna), Vodovodna cesta za Bežigradom.

OTROŠKE NOGAVICE
ZIGOM

K
U
J
U
Č
U
Č

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!
13

—lj Odbor za olepšanje oken in balkonov ima v petek 11. t. m. ob 18. v prostorih Kmetijske družbe na Turjaškem trgu 3-I. sejo zaradi priprav za ogled okrašenih oken; določite nagrad in priznanj, volitive razodišča, določite dneva za ogled in drugih važnih vprašanj.

—lj Pozor na priobčevanje vojnega razporeda, ki se prične jutri, v četrtek v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7-I., soba 4. Podrobnosti so razvidne iz razglaš, ki je nabit po mestu.

Iz Celja

—c Tujski promet in cesta v mestnem parku. Sprehajalci in stalni obiskovalci mestnega parka se že dolgo pritožujejo, da mestna občina kljub ponovnim prošnjam noče odrediti, da bi mestni škrapinji avtomobil poškrpnil vsaj enkrat dnevno prav temeljito vozno cesto, ki vodi s Kapucinskega mostu skozi ves park k mestni kopališčem ob Savinji in dalje v Liscce. Park je v poletnem času, zlasti zdaj, ko se je že pričela živahnejša tujsko-prometna sezona, vedno poln občinstva, ki se želi med cvetjem in bujnim zelenjem v miru in na svežem zraku odpohiti od mestnega vrveža, ropota in prahu. Pa se zgodi večkrat dnevno, da se pripodi skozi park po vozni cesti kak voznič, avtomobilist ali motociklist, ki dvigne s svojim dirjačim vozilom cele oblake prahu, ki sprehajalcem in počivajočim tujeem gotovo niso v veselje in užitek. Zato prošimo mestno občino, naj odredi, da bo škrapilni avtomobil vsaj enkrat dnevno temeljito poškrpnil cesto skozi mestni park.

—c Nova trgovska obrata. Za odobrenje novih obrtnih lokalov za trgovino z mešanim blagom sta zaprosila pri celjskem sreskem načelstvu Julija Lubejeva v Grajski vasi in trgovec Josip Lorbec v Zgornjih Grušovljah, občina Sv. Peter v Savinjski dolini.

—c Kovanje v Savinji. Kovanje v Savinji je v polnem razmahu. Ljudje se večinom poslužujejo moškega in ženskega kopališča pri Gozdni restavraciji, ker prihaja iz Voglajne v Savinjo pod prvim železniškim mostom še vedno skrajno smreča in okužena voda in kovanje zaradi tega pod mostom ni preveč varno. Na bregovih višje nad mestom so se pojavile strupene kače. Nekemu kopalca pri Liscch je zlezal predvčerašnjim popoldne v rokav sukničja velik gad, ki so ga kopalci ubili zvitega v svitek kar v obleki. Istočasno so v bližini ubili še 2 manjša gada. Zato bi kopalcem v gornjem toku Savinje pripravljali, naj bodo oprezní.

—c Štorkija v vlak. Predvčerašnjim se je peljala z osebnim vlakom v Celje v bolnico Julijana Gobčeva, ki pa je med vožnjo pred Celjem v vagonu porodila zdravega dečka. Takoj po prihodu v Celje so jo prepeljali v javno bolnico, kjer je ostala v zdravniški oskrbi. Mati in otrok sta zdrava.

Knjige je moral jesti

V neki reviji čitamo zanimivo poročilo o tem, kako so služile turškim tiranom knjige kot kazen. Tiran Timur-Lenk je zvedel, da je njegov namestnik v Akşehiru zelo bogat. Sklenil je zapleniti njegovo imetje pod pretevo, da poverja državní denar. Namestnika so privedli pred tirana, kateremu je hotel pokazati knjige, da bi se prepričal, da so vsi računí v redu. Timur-Lenk pa ni hotel ničesar slišati o knjigah in zapovedal je namestniku, naj jih vpriči nje go poje. Nesrečnega namestnika so res prisilili, da je pojedel knjige, tiran je pa zaplenil njegovo imetje.

Za novega namestnika je bil imenovan Nasredin hodža. Čez nekaj časa je poklical tiran novega namestnika k sebi in zahteval od njega račune. Lahko si pa mislimo, kako se je tiran začudil, ko mu je prinesel namestnik namesto knjig vrečico preperečevce. Bal sem se, je dejal vladarju, da bi moral tudi jaz pojediti svoje račune in ker imam slab želodec, sem pisal račune na tenke koščke posušenega kruha.

Največji meteor

V Fieldov prirodoslovni muzej v Chicagu so pripeljali te dni največji meteor, katerega svetlo, žarečo pot so opazovali med padcem mnogi ljudje. Ta svetlobni sel nebes je dosegel našo zemljo 17. februarja ob 4.05. Med padcem je žarel tako, da se je videla njegova pot več sto kilometrov daleč. Meteor je padel v Paragouldu v ameriški državi Arkansas na farmo Joe Fletschera. Tehta 820 funtov in v zemljo se je zaril skoro 3 metre globoko. Dosedanji največji meteor je shranjen v prirodoslovnem muzeju na Dunaju. Ta je padel na zemljo 9. junija 1869 na Madžarskem. Baje je padel ogromen meteor tudi v Sibiriji, toda tega nihče ni našel. Velik je bil baje tako, da bi pokríl vso Belgijo. Novi ameriški meteor je dobil ime po farmi, na katero je padel.

Kratko rečeno.

- V. vlaku: Kako se vam sedi pri odprtem oknu, gospodična?
  - Dobro.
  - Ali vam vleče?
  - Ne.
  - Ali vam ni hladno?
  - Ne.
  - Torej mi morda dovolite prisesti.
  - Ne.
- Mlada gospodinja.
— Marinčka, to ribo odnesite takoj nazaj.
— Zakaj pa, milostiva?
Pravite, da je sveža, pa je že mrzla.

Lidia Wisiakova doma

Vrne se kmalu v Pariz, kjer bo zopet angažirana — Vlček baletni mojster v Chateletu

Ljubljana, 9. julija.

Pretekli teden je prispela naša slavna pesalka gđ. Lidija Wisiakova v Ljubljano na kratak odih. V Ljubljani ostane samo do 18. t. m., potem se pa vrne v Pariz, kjer sodeluje pri letnem gledališču Turquet Paris-Plage.

O velikih uspehih Lidije Wisiakove in Vaclava Vlčka pri operi Comique ter o nj-

ni uspešni turneji po Belgiji smo poročali že lani. Gđ. Lidija je bila tako ljubezniva, da je našemu uredniku rade volje povedala, kako je bilo v pretekli sezoni in kakšne načrte ima za bodočnost.

Kakor znano, sta nastopila Wisiakova in Vlček angažirani pri operi Comique lani 1. oktobra. Ob tem času se namreč prične v Parizu sezona. Od 1. oktobra do konca junija sta bila člana opere. Lidija je bila prva balerina, Vlček je pa prevzel mesto

prvega plesalca odnosno baletnega mojstra. Prva Slovenka in njen partner Čeh Vlček sta postala člana slovite pariške opere, druge največje v Parizu.

Njun program v pretekli sezoni je bil bogat in pester. Glavna atrakcija je bil seveda nastop v »Prodani nevesti«, velik uspeh sta pa dosegla tudi v operah »Mignon«, »Lakme«, »Manon« in »Evolution«. Vsi pariški listi so priobčili o junih nastopih obširne in zelo laskevne kritike. Povdarjali so Lidijin prirojeni talent za ples, Vlčkovo sposobnost za plesne aranžirane itd. Plesalca pa nista sodelovala samo v operi, temveč sta plesala tudi na raznih soarejah in drugih prireditvah, tako v Cercle Internationaler, dvakrat v Theatre Champs Elysees, v Salle Hoche, v Salle Huetaja itd.

Vlček je nastopil tudi s slovito plesalko Argentino, ki je v Parizu enako priljubljena in popularna kakor Karsavina ali Pavlova. Nastopila sta v »Amour sorsiere« in sicer z Vlčkovo plesno študijo »Le fou de la Dame« (Kraljčin tekač). To je bil eden najuspešnejših Vlčkovih nastopov. Vsa kritika ga je hvallala kot najboljšega koreografa, vsi listi so priobčili obširna poročila o prireditvi sami, posebej pa še o Vlčku.

Uspešni nastopi v operi Comique in na številnih soarejah, vedno večji napredek Lidije, zlasti v klasičnih plesih, so v Parizu in Franciji sploh še bolj utrdili sloves odlične plesne dvojice. Zato ni čuda, da je dobil Vaclav Vlček ob koncu sezone več laskevih ponudb. Vlček je sprejel ponudbo za baletnega mojstra v Chatelet in sicer pogodbeno na leto dni. Uprava ga je sicer hotela pridobiti kar za tri leta, toda Vlček se ponudbe ni hotel sprejeti.

Lidija Wisiakova se vrne kot rečeno 18. t. m. v Pariz, kjer bo sodelovala pri Turquet Paris-Plage od 26. julija do 7. septembra, 8. septembra pa se prične sezona v operi Comique. Plesalki, ki je dosegla v tujini tako velike uspehe želimo prijetno bivanje v domovini, v novi sezoni pa obilo novih lovrik.

Iz zgodovine damskega klobuka

Ženski klobuki so se pojavili šele v 13. stoletju — Dame so uravnale svojo modo po kraljih

Moški so nosili klobuke mnogo prej, nego ženske. Skozi ves stari vek in še nekaj stoletij v srednjem veku so pokrivala ženske glave samo z mrežicami, čepicami ali rutami, ki so imele edino praktično nalogo varovati pričesko. Seveda so bila ženska pokrivala že v najstarejših časih na različne načine okrašena tako, da že lahko gorjimo o modi. Prastari okrasek ženske glave je bilo ptičje perje, katero so si vpletale ženske v lase. To velja zlasti za rimske dame in v 18. stoletju za vse boljše Francozinje. Najbolj priljubljeno je bilo nojevo in pavje perje, v novejšem času je bila pa zelo v modi tudi rajčica.

Ženski klobuki v pravem pomenu besede so se pojavili šele v 13. stoletju in so polagoma izpodrinili rute, mrežice in čepice. V tem času je uvedla Johanna Flanderska visok, stočzu podoban klobuk, katerega papirnato ali žično ogrodje je bilo prevlečeno s suknom, ob straneh pa okrašeno s čipkami, zametom ali biseri. Vrh klobuka je bil pritrjen širok in bogato nabuban pajčolan, ki je segal doli do gležnjev. Trajalo je pa celih 50 let, preden je prišla ta moda v Francijo, Italijo in Nemčijo. Potem se je pa razširila tako modno, da so morale nastopiti oblasti proti nji. Vendar se je pa ohranila tja do 15. stoletja, ko jo je izpodrinila druga moda. Namesto visokih klobukov v obliki stočza so začele nositi ženske klobučke, ki so komaj pokrivali glavo.

Črn žalni pajčolan si je pripela prva Ana Bretagneska l. 1498., ko ji je umrl mož, francoski kralj Karel VIII. Od takrat je črna barva v Evropi žalna barva. Po smrti Henrika IV. leta 1610. so se začele oblačiti dame kakor mlaodoletni kralj Ludvik XIII., nastala je otroška moda v oblekah in pričeskah in ker je hodil mali kralj gologlav, so odložile klobuke tudi dame. Šele čez več desetletij se je pojavila nova oblika klobuka in sicer po vzorcu lepe vojvodinje de Fontagne, ljubice Ludvika XIV. Ta je nekoč izgubila na lovu klobuček ter si pritrčila lase z listi in trakovi, katerih konci so vihrali po zraku. Kralju je ta okras glave tako ugajal, da je prošil vojvodinjo, naj ima glavo vedno tako originalno okrašeno. Ze naslednjega dne so si okrasile tako glave vse dvorne dame in čez nekaj let se je razširila ta moda po Evropi. Prvotno, preprosto obliko, kakršno je uvedla lepa vojvodinja, so dame znatno izpremenile po svojem okusu in fantaziji in damsko pokrivalo, znano pod imenom fontagne, je imelo žično, do 1 m visoko ogrodje, na katerem so visele školjke, svileni trakovi in čipke, zlasti okraški in dragulji, tako da so zlobni jeziki govorili, da je dama težja od klobuka.

Ta prismuknjena moda se je ohranila in razširila tako zelo, da so morale v Nemčiji zopet nastopiti proti nji oblasti, kar pa ni nič zalego. L. 1714 sta prišli na francoski dvor dve odlični Angležinji, ki sta se po svojih niz-

kih klobučkih močno razlikovali od drugih dvornih dam. Ludvik XVI. je izrazil željo, naj francoske dame odlože svoja smešna pokrivala in ta želja je vplivala bolj nego vse prejšnje prepovedi in satire. Kmalu so se razširili po Franciji, pozneje pa tudi v Evropi okrogli beli klobučki s trakovi.

Kraljica Marija Antoinetta je uvedla klobuke in pričeske, polne nojevih peres. Pričeske so bile zopet do 1 metra visoke, iz česar je razvidno, da so hrepenele dame vedno višje in da končno same niso vedele, kaj bi še storile, da obrnejo nase pozornost. V drugi polovici 18. stoletja so prišli v modo trdi, okrogli slamniki s ploščatim dnom, katere so izdelovali v Italiji in Švici in ki so polagoma izpodrinili prejšnjo ekscentrično modo. Šele od 1784 se da govoriti o modnem damskem klobuku, ki se nosi splošno, toda oblika se je v dveh sledečih letih 17 krat izpremenila, preden je obveljala splošno.

Tik pred francosko revolucijo se je pojavil ženski klobuk, ki se je zadaj tesno oprjemal glave, spredaj je bil pa razširjen in je obdajal vse obličje v obliki strešice. Ta oblika klobuka se je ohranila več desetletij. Začetkom preteklega stoletja so začele dame nositi klobuke v obliki turških turbanov, čelad ter študentovskih in jokeyskih čepic. Za časa Napoleona III. je bil ves damski klobuk bogato okrašen s perjem, po l. 1870. se je pa pojavljalo ptičje perje na damskih klobukih vedno redkeje.

Poln želodec, naredna vrenja v debelem črevesu, odeblost jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba in prsih, močno srčno utripanje odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane, oči, pljuča in srce. Zdravniška mnenja navajajo uprav presenetljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, z »Franz Josefovo« vodo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sport

— »Triglavski Pododbor«. Propagandna kolesarska dirka se vrši v nedeljo 13. julija t. l. na progi Ljubljana - Jesenice km 60. Start pri mitnici na državni cesti v Zgornji Šiški in sicer za »seniorje« vseh klubov ob 6.40, za »juniorje« vseh klubov ob 7. in za vse »prvorazredne« točno ob 7.10. — Dirka je otvorna za vse dirkače klubov, ki so včlanjeni v Koturskem savezju kraljevine Jugoslavije. Točni razpored je prejel vsak klub pravočasno.

— Motokolesarski klub Ilirija opozarja člane motosekije na udeležbo pri Zvezdni vožnji v Rogatec, katero razpisuje savez Motoklubov kraljevine Jugoslavije na nedeljo 13. t. m. — Sestanek v Rogatcu ob 10. dopoldne v hotelu Pošta. Drevi ob 20. obvezni klubski sestanek zaradi dogovorjenih nedeljskih prireditev v klubskih prostorih »Novi svet«.

Augustus Muir:

42

Krog zločinov

Roman

— Ste videli Sternholda? — George je izgovoril to vprašanje nestrpno in srdito.

Pritlikavčevo ime je bilo kakor odmev v mislih Molly Langtonove, ki se je nehote zdržnila. George je vstal. Nagla kretanja in njegove roke so počivale na dekličinih ramenih.

— Je vas nadlegoval?

Odkimala je in prebledela.

— Toda nekaj ni v redu. Kaj je?

— Nič ni — nič posebnega. — Glas se ji je tresel in umolknila je. Bala se je pogledati mu v oči.

— Bil je tu in nadlegoval je vas. Saj se vam pozna na obrazu.

— Ne — verjemite mi, da ni bilo nič hudega. Bil je samo... Znova je umolknila in ga prišla za roko. — Ne smete mu povedati, da sva govorila o tem! Ne smete!

George je težko sodel.

— Če je položil le prst — da, prst na vas, Molly, ubijem tega psa!

V njegovem glasu je bil čuden ton brez srda tako, da so bile njegove besede še bolj grozeče. Govoril je brezno kot mož, ki je trdno sklenil storiti, kar je obljubil.

— Kaj se je zgodilo? Vedeti hočem.

Molly je komaj zadrževala solze. Groza se ji je zdaj polastila njenega srca. George je enkrat že pretepel Marca Sternholda zato, ker je mučil njegovega psa — premikastil ga je bil neusmiljeno. Toda navzlic temu, da je premagal grbastega pritlikavca s fizično silo, bi utegnil biti izid drugega spopada drugačen. Poleg tega, če Sternhold ve, da se skriva Molly pred policijo, se ne bo prav nič obotavljal osvetiti se ji in izdati jo. Tako ali tako je Molly spoznala, da ne sme Georgeu črhiniti niti besedice o groznih in vsiljivosti prvega profesorjevega asistenta.

Molly si je globoko oddahnila, ko je zapel zvonček na kamninu.

— To bo profesor Caspian, takoj moram k njemu. — Pobrala je z mize svoj nož in hitela iz sobe.

Globoko zamišljen je George zopet sedel in njegovi prsti so se nervozno igrali z valjarijem diktafona, stoječega pred njim. Sklenil je počakati, da se Molly vrne od profesorja Caspiana, da bi zvedel, zakaj se je tako razburila, čim je nanesel pogovor na Sternholda, pred katerim se je vsa tresla. Nekaj se ji je bilo pripetilo, sicer bi se ne bala tako.

Besedi »sublimacija premoga«, napisani na skatlici, v kateri je bil spravljen diktafon, sta speljali njegove misli

na drugo pot, toda Marcus Sternhold je še vedno zavzemal v njegovi glavi prvo mesto. Na skatlici z valjarijem je bilo napisano »znova izglediti«. George jo je odprl iz radovednosti in potisnil en valjar v aparat. Vzel je slušalki in že je pazljivo poslušal.

Sternholdov glas mu je zazvenel v ušesih. Prvi asistent je počasi narekoval izid nekega poskusa. George se je spominjal tega poskusa. Slišal je Sternholda, ko je pozneje poročal o njem profesorju Caspianu. Poskus je bil kritičen člen v verigi novih izumov. Po kratki pavzi se je znova začel Sternholdov glas. To pot je zvenel srdito.

»Nadaljujte! Vi edini veste...«

In kar je začel glas govoriti zelo počasi in utrujeno, vendar pa docela razločno.

Prve besede, prvi stavki so zadovoljili. Odkritje, o katerem se je tu govorilo, je bilo staro štirinajst dni. George sam je bil o tem prepričan. In vendar je bil glas, katerega je slišal zdaj, glas njegovega mrtvega očeta.

»Dorasi so vam«

Prejšnjega večera se je bila vrnila Julija Farrova v svoje stanovanje v Arnesby Court Mansions dobre pol ure pozneje, nego je pričakovala.

Ko ji je sluga odprl v prvem nadstropju vratca dvigala, ga je vprašala, če jo je kdo iskal.

— Da, gospodična, neka mlada dama. Odprl sem ji vaše stanovanje, kakor ste mi bili naročili.

— Nihče drugi ni vprašal po meni? — Ne vem točno, gospodična. Klicali so me k telefonu zadnjih dvajset minut najmanj šestkrat — bilo je nekakšno naročilo, toda tako zmedeno, da ne vem, kaj je prav za prav pomenilo.

Sluga pri dvigalu, ki je bil obenem vratar, je bil menda ogorčen in je z veseljem potožil, kaj ga tare. — Nekdo se je menda hotel norčevati iz mene, — je zamrmral in stopil v stran, da bi mogla Julija Farrova mimo.

Dočim se je dvigalo vračalo, je odprla svoje stanovanje in vstopila. V stirioglati predsobi je bila tema. To se ji je zdelo čudno, zlasti po vratarjevem zatrdilu, da je spustil v njeno stanovanje damo, katero je pričakovala.

— Molly! — je zaklicala in odprla vrata v veliko sobo.

Tudi tu jo je presenetila tema. Zdelo se ji je, da je slišala korake in njeno roka se je kar sama izegnala k stikalu. Prižgala je luč. Soba je bila prazna.

Julija Farrova se je presenečeno ozrla. Stopila je proti oknu, kjer je veter majal zastor. Sele tedaj je pogledala na tla, kjer je ležalo truplo Viktorija Hallama.

Med njenimi intimnimi prijatelji se je večkrat v šali govorilo o tem, da ima Julija Farrova namestu živceve jeklene žice. Toda tudi jeklene žice morajo reagirati na udarec. Če je dovolj

hud. A najti v lastnem stanovanju mrtvega moža, s katerim si preživel velik del prejšnjega dne, je pač udarec, da si hujšega ni mogoče misliti. Zato ni čuda, da je bila Farrova vsa iz sebe od groze.

Nekaj časa je stala nepremično in zrla na Hallamovo truplo.

Njen pogled je znova zablodil k oknu. Zastor se ni več majal na prepihu. Julija Farrova je stopila k oknu in ga odgrnila. Njene oči so se široko odprle. Okno je bilo zdaj zaprto. Nekdo ga je moral tiho zapreti v hipu, ko je stopila v sobo.

Zadostna kazen.

Fant, kandidat sedmega zakona, gre s spovedi, pa ne dobi nobene pokore. Opozori na to spovednika, toda duhovni oče mu pravi mirno:

— Kaj mi niste pravkar dejali, da se nameravati oženiti?

Preveč naenkrať.

— Kaj se ti je zgodilo, prijatelj, da si tako bled? Pa vendar nisi bolan?

— Kaj še! Včeraj sem bil na plesu, pa sem se do ušes zaljubil, potem sem pa prvič v življenju pokadil celo viržinko.

Letalski rekord rodbine Hunter

Rudarja brata Hunter sta zaslužila v 23 dneh milijone — Velik pomen novega rekorda

V soboto smo poročali o novem letalskem rekordu, katerega sta dosegla ameriška letalca brata Hunter. Njuno letalo »City of Chicago« se je spustilo v petek ob 23.20 greenwichkega časa na letališče pri Chicagu. Brata Hunter sta letala nepretrgoma 553 ur 40 minut, torej nad 23 dni. Spustiti sta se morala zaradi pomanjkanja olja, ki sta ga sicer imela v letalu, pa se je dovodna cev pokvarila. Zanimivo je, da sta bila brata Hunter še nedavno navadna rudarja, zdaj sta pa milijonarja in sicer v dolarjih.

Američana Jackson in O' Brien sta letala lani nepretrgoma 420 ur 21 minut. Drugo letalo je skrbelo, da sta imela vedno dovolj bencina, olja, jedi in pijače. Ta rekordni polet je pokazal veliko preciznost motorja in v letalskih krogih so bili prepričani, da je odvisen nov rekord samo od fizičnega in duševnega ustroja pilotov. Tu prihajajo bolj kakor kjerkoli v poštev zdravi živci. Pred dobrimi tremi tedni sta se pojavila nenadoma brata Hunter, ki sta sklenila prekositi Jacksonov in O' Brienov rekord. Nihče ni mislil, da se pripravljata resno na nov vztrajnostni rekord in da ga bosta tudi odnesla.

Dva brata, John in Kenneth, sta sedla v rekordno limuzino, druga dva brata sta prevzela nalogo zalagati ju iz drugega letala z bencinom, oljem in hrano, njihova sestra se je pa nastanila na letališču in je skrbela, da brata v zraku nista bila lačna. Šlo je torej za rekord Hunterove rodbine. Brata v zraku sta se sporazumevala z bratom in sestro na zemlji z »nemo abecedo« in s pismi, ki sta jih metala iz evroplana. En brat je sedel pri krmilu, drugi je pa počival. Samo kadar sta popolnjevala zaloge bencina in olja, sta bila pri krmilu oba. Z bedanjem v zraku sta bila v splošnem zadovoljna, bodrila ju je pa tudi zavest,

da ju čaka slava in bogata nagrada. Seveda sta bila oba že močno izčrpana, kajti v zraku sta stanovala cele tri tedne. Krepčala sta se s črno kavo in zdi se, da bi bila še letala, da jim ni bilo treba računati tudi s konstrukcijo letala in motorja. Nedvomno sta dala s svojim rekordnim poletom inženjerjem dragoceno gradivo za študije, kajti še nikoli ni bil motor podvržen tako dolgi praktični preizkušnji.

Letalca sta sama in na svoj riziko preizkušala letalo, kajti noben inženjer jima ni mogel jamčiti, da se ne bo pripetila nesreča. Kakor zaslužita na eni strani obžudovanje in priznanje letalca, tako je treba občudovati tudi konstrukcijo in material aeroplana, ki je tako dolgo vzdržal v zraku. Na podlagi rekordnega poleta bratov Hunter se bodo dali napraviti mnogi teoretični zaključki. Ker je bil dosežen rekord v Ameriki, lahko pričakujemo, da se bo teorija kmalu uveljavila v praksi. Zato lahko rečemo, da je rekord bratov Hunter najbolj praktična sporna pridobitev. Zlasti za prekoceanse in sploh za daljše zračne polete je pridobilo letalstvo mnogo novih spoznanj, kajti brata Hunter sta dosegla poleg tajnostnega rekorda tudi neoficielni rekord poleta na daljavo. Preletela sta namreč zračno progo, ki je enaka skoro dvakratnemu obsegu naše zemlje na ekvatorju, če računamo, da sta letala s povprečno hitrostjo 150 km na uro.

Zakonca med seboj.

Grof de Gaylus se je tako zanimal za knjige, da za ženo ni imel časa. Nekoč je žena potožila, da bi bila rada knjiga, ker bi se mož potem bolj zanimal zanjo.

— V tem primeru bi želel, da se izpremeniš v almanah, ki je vsako leto nov. — je odgovoril mož.

Jeklene knjige in novine

Crna umetnost požira cele gozdove. Poedine ameriške novine, ki izidejo večkrat na 300 strah, požoro vsako leto dokaj velik gozd. In takih novin je mnogo ne samo v Ameriki, temveč tudi v Angliji in v Nemčiji. Niso pa samo novine, za katere se rabi papir, temveč tudi knjige, revije, plakati, prospekti, ceniki itd. In poleg tega les ne gre samo za izdelovanje papirja, temveč ga rabi človek tudi v razne druge svrhe. Strokovnjaki so že začeli resno razmišljati, kaj bo, ko bo lesa na svetu primanjkovalo tako, da papirja ne bodo smeli izdelovati iz njega vsaj v tako velikih množinah ne, kakor zdaj.

Predlagajo razne izhode iz te zagate. Delali in delajo se še poskusi z govorečimi novinami — radiofonija in fonograf — toda s tem si v doglednem času ljudje še ne bodo mogli pomagati. Weichham Steed je predaval o tem problemu pred leti v Parizu in izjavil je, da o govorečih novinah ni mogoče govoriti resno. Navadne vesti bi se že dale prenašati na ta način, toda vloga novin je mnogo važnejša. Psihologija čitateljev je taka, da ima tiskana beseda neprimerno večjo veljavo od govornjene. Poleg tega je pa treba računati tudi z izgubo časa, kajti človek čita najmanj petkrat hitreje, nego poslušča. In če česa ni razumel, lahko ponovno prečita, ne mogel bi pa ponovno slišati.

V tem pogledu torej ni pričakovati, da bi se poraba lesa za izdelovanje papirja znatno znižala. Toda na čem tiskati, če bo papirja premalo? A strokovnjaki menijo, da utegne postati to vprašanje pereče že čez 100 let. Kaj bi dejali o jeklenih novinah? Edison resno razmišlja o njih. Ze zdaj izdeluje svojo tvornico jeklene ploščice, tanjše od papirja. Obseg knjig bi se dal znižati na polovico, morda celo na četrtino. Strokovnjaki trdijo, da bi se dal rešiti tudi problem barvanja in tiskarske tehnike in da bi odpadli tudi vsi drugi pomisleki proti jeklu kot »papirju« bodočnosti, če bi se lotili tega problema resno in pod pritiskom razmer.

Stvar menda še ne bo tako resna, kajti lesa je na svetu še toliko, da se še najmanj 500 let ne bo treba bati, da bi ga zmanjkalo. Pomislimo samo na ameriške pragozdove, zlasti pa na ogromne pragozdove v Sibiriji, kjer ni pela sekira še nikoli in kjer je toliko lesa, da vse tiskarne sveta mirno obratujejo samo na njegov račun najmanj še 500 let.

Moderen zakon.

— Kaj si počel, prijatelj, da te cele štiri tedne nisem videl?

— Imel sem zelo važen zadržek. Bil sem namreč oženjen.

Žrebanje drž. razr. loterije

V I. razredu žrebanja 20. kola, ki se je vršilo včeraj, dne 8. julija, so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

Premijo Din **200.000** —

je zadela srečka št. **44.655**

Din 80.000 je zadela srečka št. 87.486,
Din 60.000 je zadela srečka št. 87.294,
Din 40.000 je zadela srečka št. 35.645,
Din 30.000 je zadela srečka št. 86.568,
Din 20.000 je zadela srečka št. 50.500,
Din 10.000 je zadela srečka št. 72.108, 97.748
Din 7.000 je zadela srečka št. 17.767, 7507, 96.389

Izžrebane manjše dobitke bomo priobčili v kratkem. Drugo žrebanje se bo vršilo dne 7. avgusta t. l.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Vezenje nevestinih oprem, zaves, pregrinjaj

najcenejše in najfinejše

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana
(poleg hotela Strukelj)

Entianje, ašuriranje, predtiskanje takoj!

>Mali oglasi<

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakol — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo — Najmanjši oglas Din 5

Gramofonske plošče

dobro ohranjene, takoj naprodaj. Komad od 10—20 Din. — Ogleda se v upravi »Slov. Narodac«.

Smrekovo lubje

v vsaki količini kupuje stalno tvrdka škrbec Bartol, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6. Telefon 2595.

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladijska tla ceno oddaja Fran Suštar, Dolenjska cesta, telefon 2424. 60/T

Posečajte

hotel-restavracijo

»Mariborski dvor« Oset Prenocišča, garaže, kopalnice, avto 50/T

Novost gospodje, dame!

Wallet Express, Ljubljana Stari trg 19

je vpeljal poleg strokovnjaške likalnice in čistilnice tudi specialno delavnico za popraviljanje in likanje klubukov. — Cene konkurenčne. 2013

Pekarna v Zagrebu

radi odpotovanja v Ameriko naprodaj. Dober prostor in izborna vpekljana. Milan Vdovic, Vlačka ulica št. 129. 2011

Fikum in provizijo

nudimo potnikom za obisk privatnih strank v Sloveniji. V poštev pridejo v prvi vrsti vpokojeni železničarji. Dnevni zaslužek 200—300 Din. — Mramorna industrija, Rog. Slatina. 2010

Vsa plesarska in ličarska dela

izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo

J. HLEBŠ
pleskarstvo in ličarstvo
Ljubljana, Sv. Petra cesta 33.

MODROCE

la afrik močno blago Din 240.— spodnje modroce, mreže, posteljne odelje najcenejše kupite pri

RUDOLF SEVER
Marilja trg 2
Zahtevajte vzorce! 29/T

Pozor vpokojeni!

Oddam stanovanje s 1. sept. ali po dogovoru v sredini trga Rajhenburga brez prahu in ropota voz, in sicer: ena soba, kuhinja, klet, vrt, elektrika; vse za 200.— Din. Več pove Štefan Išek, Videm-Krško. 1922

V novem hotelu Miklič je v podprtičju pripravljena lepa velika dvorana, društvom in klubom za zborovanja, seje in prireditve na razpolago brezplačno. Reflektanti naj se izvolijo pravočasno prigrasiti — telefon 2737.

Do zime bo urejena še druga dvorana za strelske klube.

— OROŽJE —

Lovske puške, browning pištole, samokrese, montiranje daljnogledov, ribiško orodje itd. sprejema v popravilo

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg št. 9.
Sprejemajo se tudi vsa mehanična dela v popravilo.

Izdelujejo se najnovejši angleški modeli

OTROŠKIH VOZIKOV

od priprostega do najfinejšega tipa. Cenilci franko. Prodaja na obroke.

Tribuna F. B. L.
tovarna dvokoles in otroških vozikov, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

KRALJEVICA

Prekrasno morskopališče in letovišče, ¾ ure od Sušaka s parnikom in dober avtobusni promet s postaje Plase-Crikvenica. Izleti v igličaste gozdove, Kapanje in različni sporti na suhem in na vodi. Številni hoteli, pensioni in privatna stanovanja nudijo prijetno bivanje, in so »Praha«, »Union«, »Riviera«, »Carovo«.

Restavracije: »Zrinjski«, »Bosna«, »Zagreb« in mnoge manjše gostilne.

Prospekte pošilja na željo: Lječilišno povzetenstvo, Kraljevica, in pisarne »Putnikac«. 52/T

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrži globoke žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljeni oče, stari oče, brat, stric, tast in svak, gospod

Valentin Sitar

užitninski paznik v pok.

dne 8. t. m. po kratkem, mukopolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere, v 70. letu starosti mirno preminul.

Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek, dne 10. julija 1930, ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 8. julija 1930.

Rodbine:
dr. Offner, baron Lazzarini, Owens, Bogataj, Sitar.